

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא

(א) לקמן דף טו' ע"ב פ"ג
רש"י (ב) רש"י פ"ג ד' ע"ב
פ"ג רש"י (ג) רש"י
(ד) ר"מ פ"ג

מסורת הב"ה

(א) גבי דאביע ליה אסוקי
למעשה (לעולם כראוי
לשור וכי פושע הוא)
אביע דנסיב רישא וכו'
איכא דאמרי (הא גמי תלי
וכי כי איבעי לן) מאי
וכי כי"ל לעולם לא
כראוי לשוורים ולא
כראוי לגמלים ודקא
קשיא לך כי: (ב) שם
לענין התלעה אמרי (לא
לעולם כראוי וכי פושע
הוא) מאי וכי כי"ל לא
כראוי לשוורים ולא
כראוי רמי: (א) תוס' ד"ה
ופתמי וכו' וזו שורים
פקחים ומדדרי ולא
נפלי:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה ופתמי כי
ועוד דכלל"ה מפרש כי.
כי עין תוס' דכ"ח פ"ג
ע"פ ד"ה הומה כי וי"ל
כי ור"א פירש כי:

ולא כראוי לגמלים. וזאת גמלים ולרעות: הכי הוא דאביע לן
כו' ושכיחי גמלים. ומיהו גמלים לא ארעוה אלא מתוכו התלע
ועבר עליו שור ונפחת: אביע לך למיזל. מדיר ולמנשק עליוהו
כרגלך ככה ולדקוק שלא התלע: ואי דשכיחי גמלים. וזאת
ולרעות פשיטא פושע הוא: שור

מחש. שור שהוא חרש או שור שהוא
מהלך בלילה אפילו הוא פקח חייב:
פקח. ונפל לתוכו כיום פטור (ה) ואי
פקח. דאביע לעיוני ומיזל: (ה) לפניו
ממש. על פניו נפל ומת מן הכבד:
זה

ולא כראוי לגמלים ואי דשכיחי גמלים
אמאי פטור פושע הוא ואי דלא שכיחי
גמלים פשיטא אנוס הוא אלא לאו דאתיין
לפרקים ואתו גמלים וארעוה ואתו שוורים
ונפלו ביה וקתני פטור אלמא כיון דהשתא
ליכא אנוס הוא אמרי לא לעולם כראוי
לשוורים וכראוי לגמלים ודקא קשיא לך היכי נפול א"ר יצחק בר בר חנה
שהתלע מתוכו ת"ש לא כסוהו כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת
חייב היכי דמי אילימא לא כראוי לשוורים ולא כראוי לגמלים פשיטא
צריכא למימר דחייב אלא לאו כראוי לשוורים ולא כראוי לגמלים היכי
דמי אי דשכיחי גמלים ופשע הוא ואי דלא שכיחי גמלים אנוס הוא אלא
לאו דאתיין לפרקים ואתו גמלים וארעוהו ואתו שוורים ונפלו ביה וקתני
חייב אלמא כיון דאתיין לפרקים ופשע הוא דאביע ליה אסוקי אדעתיה לך
(א) לעולם כראוי לשוורים ולא כראוי לגמלים ושכיחי גמלים ודקא קשיא לך
פושע הוא אידי דנסיב רישא כסוהו כראוי נסיב סיפא גמי לא כסוהו
כראוי איכא דאמרי א"ה גמי ודאי לא איבעיא לן דכיון דאתיין לפרקים
פושע הוא דאביע ליה אסוקי אדעתיה כי איבעי לן הכי הוא דאביעיא
לן כסוהו כסוי שיכול לעמוד בפני שוורים ואינו יכול לעמוד בפני גמלים
ושכיחי גמלים והתלע מתוכו מהו מי אמרינן מגו דהוי פושע אצל
גמלים הוי פושע גמי לענין התלעה או דלמא לא אמרינן מגו ת"ש
כסוהו כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת פטור ואתמר עלה אמר רבי
יצחק בר בר חנה שהתלע מתוכו היכי דמי אילימא כראוי לשוורים וכראוי
לגמלים והתלע מתוכו פשיטא דפטור מאי הוה ליה למעבד אלא לאו
כראוי לשוורים ולא כראוי לגמלים ושכיחי גמלים והתלע מתוכו וקתני
פטור אלמא לא אמרינן מגו דהוי פושע לענין גמלים הוי פושע לענין
התלעה לא לעולם כראוי לגמלים וכראוי לשוורים והתלע מתוכו ודקא
קשיא לך כי התלע מאי הוה ליה למעבד מהו דתימא איבעי ליה למיזל
ומנשק עליה קמ"ל ת"ש לא כסוהו כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת
חייב היכי דמי אילימא לא כראוי לשוורים ולא כראוי לגמלים צריכא למימר
דחייב אלא לאו כראוי לשוורים ולא כראוי לגמלים ואי דשכיחי גמלים
פושע הוא ואי דלא שכיחי גמלים אנוס הוא אלא לאו דשכיחי גמלים
והתלע מתוכו וקתני חייב אלמא אמרינן מגו דהוי פושע לענין גמלים
הוי פושע לענין התלעה אמרי לא (א) לעולם כראוי לשוורים ולא כראוי
לגמלים ושכיחי גמלים ואתו גמלים וארעוהו ואתו שוורים ונפלו ביה
ודקא קשיא לך פשיטא פושע הוא אידי דנסיב רישא כסוהו כראוי
נסיב סיפא גמי לא כסוהו ת"ש (ב) נפל לתוכו שור חרש שוטה וקמן סומא
ומהלך בלילה חייב: פקח ומהלך כיום פטור ואמאי נימא מדהוי פושע
לענין חרש הוי גמי פושע לענין פקח אלא לאו שמוע מיניה ילא אמרינן מגו
שמוע מיניה: נפל לפניו כו': אמר רב לפניו ממש לאחריו אמרי ממש
זה

דמשמע דהמפקיד (א) דקאמר לא מציעה לא מציעה וסופו באונס חייב כו' מכלל דלמ"ד חייב ינחא ליה לאבי בלאו טעמא
דהבלא דאגמא קטלה [א] ועוד דכלל"ה מפרש כי.
למכור שור חש"ו הא לא דמי כלל דהא לענין פקח דקן הוא שלא יחשב פושע ע"י מגו שהרי אין פושע לגבי שור פקח כלל אצל מציעה דקן
הוא פושע לענין שוורים כי מרעי (ג) גמלים לכיסוי ולכך יש להועיל סס המגו להחשב פושע לענין שוורים אף לענין התלעה ונראה
לר"י דקסוהו שלא כראוי לגמלים איירי צ"ה ג שמי דהגמלים עוברים נפחת מחמתן הכיסוי דהשתא ליכא פשיעה בשוורים כלל
ותחילתו וסופו באונס דאי לא אנו גמלים ראוהו הוא לשוורים ואי אנו גמלים נפחת מכל וכל וחזו שוורים פקחים (א) ומוהרים ולא נפלי
ומי"מ מגו ודאי איכא וספיר מציעה לן אי אמרי"מ מגו דהוי פושע לגמלים הוי פושע לשוורים בהתלעה ולפ"י לא שייך תחילתו
בפשעה וסופו באונס דתחילתו וסופו באונס הוא וז"ל חייב שיעוד דשור פקח פטור דלאו פושע הוא א"כ מאי קמיבעיא ליה
תפשוט ממתי"מ דתני שור חש"ו חייב הא פקח פטור ולא אמרינן מגו וי"ל דס"ד השתא דכל השוורים צין שוטים צין פקחים פטורין
כיום ותיצין בלילה ומתי"מ מיירי בלילה וחרש דנקט לרבותא דס"ד דחרש לא מתי"מ כדבעי למימר לקמן דחרשותו גרמה לו ומתא דלא
אמר מגו דהוי פושע בלילה הוי פושע כיום לא מתי"מ מפשט מידי דלא דמיא כיון דבהיא שעתא הוא אנוס ועוד אור"י דמתי"מ למימר
דשפיר ידע האמת דפקח פטור וחרש חייב ונהי דלא אמר התם מגו משום דחשיב לפקח כמזיק עמו וכמתכונן להפיל את עמו לצור
והתורה לא חייבה בתקנת הצור אלא כשאין לו לענין וליך אצל כשנפל ע"י התלעה או יש להתחייב ע"י מגו כיון דלא שייך ציה
טעמא דאביע ליה לעיוני ובמסקנא כשפושט הש"ס אין חושש בזה החילוק וא"ת אמאי נקט ציעא שלו בשכיחי גמלים אפילו לא
שכיחי גמלים כלל יכול לשאול דלענין גמלים עממן חשיב פושע וחייב עליו אס הי נופלים אפילו לא שכיחי כדמוכח בציעא
קמייתא וי"ל דכלל שכיחי או אפילו אחיין לפרקים פשיטא דלא אמרינן מגו כיון דלא שכיחי ציה חיונה דגמלים:
שמואל

ת"א שבע לא כסוהו כראוי כו'. תימה דמתחילה רצה להוכיח
מרישא דפטור א"כ ע"כ סיפא אידי דתנא רישא כסוהו
כראוי תנא סיפא לא כסוהו כראוי ולא אהא לאשמעינן מידי א"כ
הכי צני לכוהי מדי מקיפא וי"ל דמעיקרא ודאי שלא היה יכול
לומר טעם אחר נר"ך לומר אידי אכל
השתא שיכול לתנא חידוש סברא הוא
לית לן למימר אידי:

ושכיחי גמלים והתלע מתוכו
מהו. כלומר אס מתחילה
עברו גמלים ואח"כ בלא שוורים ונפלו
פשיטא דחייב דפושע הוא כיון
דשכיחי גמלים או אפי"ו אנו לפרקים
איבעי ליה לאסוקי אדעתיה וכי
מזיעא לן היכא דלא אנו גמלים
אלא בלא שוורים ונפלו מחמת שהתלע
מתוכו מאי אמרינן מגו או לא
ומסיק דלא אמרינן מגו וא"ת כי
לא אמרי"מ מגו גמי מתחייב דתחילתו
בפשעה הוא לענין שוורים אס יעברו
גמלים תחילה ואח"כ שוורים וסופו
בלאו שהתלע ומיך ריב"א דלא
אמרינן תחילתו בפשיעה וסופו באונס
חייב אלא היכא שמחמת הפשיעה
בא האונס אכל הכא לא בלא האונס
מחמת הפשיעה דאפי"ו היה מכוסה
כראוי לשוורים ולגמלים היה מתלע
וכן משמע בהמפקיד (ב"מ לו: ושם)
גבי פשע צה ויאלה לאנס דאפילו
למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס
חייב התם פטור דמלאך המות
קטלה מה לי הכא מה לי התם
וא"ת בדיקוס (לקמן דף טו. ושם) גבי
נפרה צלילה קאמר כותל רעוע
כי חתרה אמאי פטור תחילתו בפשיעה
וסופו באונס הוא והתם לא בלא
אונס מתוך הפשיעה דאפי"ו כותל צריא
יכול לחתור וי"ל דלקמן פרש"י
שחמרה והפילה הכותל ע"י חמירה
הרי דמחמת הפשיעה שהיתה רעועה
בא האונס דאס היה צריא לא היה
נופל בחמירה ובסוף הפועלים (ב"מ דף
ג: ושם) גבי רועה שהניח עדרו ובל
לעיר ובל ארי ודרס דפריך אביי
תחילתו בפשיעה וסופו באונס הוא
דאי על ציעינא דלא עיילי אינשי
אפילו לא היה יכול להזיל אס היה
סס חייב והתם לא בלא האונס מחמת
הפשעה דמה לי הכא ומה לי התם
כיון שאינו יכול להזיל אומר ריב"ס
(דפ"י רב אלפס) דלאבי ודאי חייב
אע"פ שלא בא האונס מחמת הפשיעה

מוסף רש"י

נפל לתוכו שור חרש
שוטה וקמן סומא. שור
שהוא חרש או שוטה או
קמן או סומא, או מהלך
בדק בלילה אפילו הוא
פקח (לקמן דף טו).

א) [למקן סג.] (ב) ולעיל : :
גג.) א) לעיל נא. [נגג.]
ד) ב"מ ס. (ה) רש"ל.
ו) [דברים (כז, ו)] [ב"מ
ס.א.] (ח) [ע"י ח"ס] לקמן
ע"כ: ד"ה וסג' ותוספת
מכונת לר"ה [סג].

תורה אור השלם

1. בעל הבור ישלם כסף
ישיב לבעלי הדין והיה
לז: שמות כא לד

הגהות הב"ח

(א) גבי שאינו קרב לגבי
מוצה לא כתב רחמנא
חמור ואי כחז רחמנא
חמור וכו' שאין קדוש
בכורה לא כתב רחמנא
שור אלא אמר קדש:
(ב) תוס' ד"ה חמור וכו'
הגול קמא קשיא דלא
חשיב:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חמור וכו' הדיו
בעלי חיים ע"מ ממות דף
ד ע"כ:

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא

פז א מ"י פ"ב מהל'
נזקי ממון הלכה א'
סנה ע"פ סה טו"ע ח"י
ס"י ת"י פ"א:

מוסף רש"י

להבלי ולא לחבוט.
משום דעבד ליה הבל לצור
ולא משום חבטו (לעיל ג.).
במי שהמתה שלו. מי
שראו לו להאכל נעילתו
לנכוס (לעיל ג.) שיהיה
לחמור הנבילה. יא' זו
שפך על פי שפדה טעון
קבוצה. דלמירין גבי פסולי
המקדשין שפדו חונת
ולא גיה גבר ולא חלג
ואכלת ולא כלבין. מפאן
שאין פרוין את הקדשים
להאכלן לנכוס (לעיל ג.).
חמור דבור לר' יהודה.
דחייב על נזקי כלים
בבור. קשיא לן למאי אתא.
דאילו לרבנן מבני להו שור
ולא אדם חמור ולא כלים
(ב"מ כו.).

לחלק. ללא תימא אינו חייב עד שיפול שם שור וחמור ביחד:
ונפל. לשון יחיד: ונפל טובא משמע. (כמו ועשה גלגל והאליאס)
(שמות לו) וזכא האות והמופת (דברים יג) וזכא הארי וזכא הדוב
(שמואל א ח) מידי אחרינא לא. ושאר מיני מנלן: אף כל בעלי
חיים. לרבנן קמתרין לה ולר' יהודה
אתא או ורבי אף שאל מטלטלין:
עופות אין מטמאין במגע ובמשא:
א"כ. ללא רבי אלא מאי דמי ליה
לפרטא משני לדדין: לכתוב רחמנא
חד פרט. או שור או חמור ודרשינן
כל בעיין הפרט ומדכחצן אידך אם
אינו ענין לדבר שנכלמו מטמאה דהא
אחי בכלל מניה ענין לעופות דדמו
לפרטא בחד זד דהוה בעלי חיים ואיכא
למשך השתא דתרווייהו כריכי מהיכא
ממעט אדם אלא מהך מלתא דעופות
מקשי ואזיל עד דמפיק ליה מכוליה
טעמא: שאין קדוש בכורה לא.
כגון סוסים וגמלים כחז רחמנא שור
דלא אינטריכא דהא מכלל אחי
לרביי אפי' סוסים וגמלים הואיל
ודמו לפרטא משני לדדין בעלי חיים
ונכלתן מטמא אכל עופות דלא דמו
אורו בחד זד לא: אלא. לא תימא
חזר וכלל למדרשיה בכלל ופרט וכלל
אלא אימא אחר קרא והמת יהיה לו
כ"י: כלים בני מיתה ניהו. בתמיה
ול"ל קרא למעטיניהו לרבנן ורבי
יהודה היכי מני לרבייהו הא לא
קרינן בהו והמת יהיה לו: שצירפן
זו היא מיתתן. הלכך לרבנן אתא
חמור למעטיניהו הואיל ולאו מיתה
מתא היא ושור למעטוי אדם שאינו
מין בתמיה ואי כחז רחמנא חד הוה
אמינא למעטוי אדם אכל כלים לא
דמי קא ממעט בעלי חיים דכותיה
קא ממעט להכי אינטריך חמור
ולרבי יהודה או לרביי כלים אתא
אף ע"ג דלאו בני מיתה ניהו ממש
ושור למעטוי אדם בעלי חיים
דכותיה ולקמן פריך לר' יהודה חמור
למה ל' בתמיה. חדשים: שור
פסולי המקדשין. שפדה אין המיתה
שלו דקיימא לן בנכורות צפרק ב'
(דף טו.) גבי פסולי המקדשין לאחר
פציונו מוצח ולא גיה גבר ולא חלג
ואכלת ולא לכלבין: שור ולא אדם.
שאינו מין בתמיה: ושה דאבידה.
כיון דכתיב^ו לכל אבידת אחיך למה
לי דכתב רחמנא חמור ושור ושה
ושלמה וצפרק אלו מציאות^ו דרשינן להו
לכולהו בר משה: הא של פקח פטור. בתמיה. היכא פטריה קרא:
הא הב"א ניהו. אפילו למאן דאית ליה צפ' המניח (לעיל דף כט.)

או מבני ליה לחלק רבי יהודה לחלק
מונפל נפקא ורבנן ונפל טובא משמע
אימא ונפל כלל שור וחמור פרט כלל ופרט
אין בכלל אלא מה שבפרט שור וחמור
אין מידי אחרינא לא אמרי בעל הבור
ישלם חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה
דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש
בעלי חיים אף כל בעלי חיים אי מה הפרט
מפורש דבר שנבלתה מטמאה במגע
ובמשא אף כל דבר שנבלתה מטמאה
במגע ובמשא^ו אבל עופות לא א"כ נכתוב
רחמנא חד פרטא הי נכתוב אי כתב שור
הוה אמינא קרב לגבי מוצח אין שאינו קרב
לגבי מוצח לא (א) ואי כתב רחמנא חמור
ה"א קדוש בכורה אין שאין קדוש בכורה
לא אלא אמר קרא והמת יהיה לו כל דבר
מיתה בין לרבנן דקא ממעטי להו לכלים ובין
לר' יהודה דקא מרבי להו לכלים כלים
בני מיתה ניהו אמרי שבוירתן זו היא מיתתן
ולרב דאמר בור שחייבה עליו תורה
להבלי ולא לחבוט בין לרבנן בין לרבי
יהודה כלים בני הבלא ניהו אמרי בחדתי
דמיופקעי מהבלא האי והמת יהיה לו
מבעי ליה לכדרכא (א) דאמר רבא שור
פסולי המקדשין שנפל לבור פטור שנאמר
והמת יהיה לו במי שהמת שלו יצא זה
שאין המת שלו אלא אמר קרא יכסף
ישיב לבעלי לרבות א"כ דאית ליה בעלים
א"ה אפילו כלים ואדם נמי אמר קרא
שור ולא אדם חמור ולא כלים ולרבי
יהודה דקא מרבי להו לכלים בשלמא שור
ממעט ביה אדם אלא חמור מאי ממעט
ביה (א) אלא אמר רבא חמור דבור לרבי
יהודה ושה דאבידה לרביי הכל קשיא:
נפל לתוכו שור חרש שומה וקמן חייב:
מאי שור חרש שומה וקמן אילימא שור של
חרש שור של שומה שור של קמן הא שור
של פקח פטור אמר רבי יוחנן שור שהוא
חרש שור שהוא שומה שור שהוא קמן
הא

צנו (תולין דף עט): גבי פלוגתא
דחושפין לזרע האב משמע דתילא
צפולגתא דרבי יונתן ור' יאשיה נמי
יש לתמוה למה אין אנו פוסקין כמ"ד
כר' יונתן מכח מילתיה דרבא צפרק
השואל: הוה אמינא קרב לגבי
מוצה אין. תימא למה לא ילפינן
הכא שור שור משנת ובמסקנא נמי
דמריצין עופות מדכחיב ישיב לבעלי
כל דאית ליה בעלים ל"ל יולף משור
שור או חמור חמור משנת כמו
חסימה ופריקה לקמן וממילא
אמעט אדם דליכא למילף
משנת דלמירין לקמן (ע"כ) גבי
כלאים להנחה הקשתי ולא לרבי
אחר וכן גבי משלומי כפל והשנת
אבידה מה ר' ר' רבי לקמן יולף
משנת ומיהו להפרשה דהר סיני יוחא
דלא שייך למילף משנת דעדיין לא
נאמרו עשרת הדברות וי"ל דמקום
ששייך לדרוש בכלל ופרט לא ילפינן
שור שור משנת וכן כל הנה דהוה
דרשינן בכלל ופרט דמשלומי כפל
דרשינן ליה כהדיא במוצה (לקמן
דף סג.) אי לאו רביא דכל וכן יש
לפרש בהשנת אבידה אכל בכל אחייני
י"ל דלא מדריש בכלל ופרט וכלל:
קרב לגבי מוצח. צפ"ק דקדושין
(דף ט.) גבי העניק דכתיב
לאן גורן ויקב לא ממעט כל דבר
שאין קרב לגבי מוצח משום דכלל
גורן הוה כמה דברים שאין קריבים
לגבי מוצח אכל צפ"ק דתולין (דף
הה) ז"ע דכתיב כל מעשה עוים
תמחטאו דלמר עוים למעטוי עופות
ואמאי לא ממעטין כל דבר שאין
קרב לגבי מוצח ומיהו להווא לישנא
דלמר לקמן כל רביא הוא לא
קשה מהתם: בין לרבי יהודה
דמרבא כלים בני מיתה ניהו.
וא"ת ומאי פריך כ"ש משום דלאו
בני מיתה ניהו כריכי רביא לרבי
יהודה וי"ל דלר' יהודה נמי הוה
ממעט כלים מחמור אי לאו רביא
ולכ"י פריך צין לרבנן דממעטוי להו
כלים מחמור וצין לרבי יהודה דמרבא
להו כלים מאו לאפוקי ממיעוט דחמור

בין לרבנן בין לר' יהודה כלים בני
הא הב"א ניהו. אפילו למאן דאית ליה צפ' המניח (לעיל דף כט.)
לרבי יהודה מפיק נזקי לאחר נפילה פשיעה פטור וא"כ לא מחייב רבי יהודה אלא צבור ברשותו וצבור ברשותו אנטריך שפיר
למיפטר כלים בחבטה דחבטה ידיה הוא מ"מ פריך שפיר דבחיזוק הכל משמע קרא מדריש רב ונפל עד שיפול דרך נפילה וחבטה
היכא דהוה ידיה אחיז בק"ו ובהכל דמשמע ביה קרא אית לן לאשכוחי רביא דכלים לר"י ומיהו אין נראה שידרוש ר' יהודה אפילו לרב
עד שיפול דרך נפילה דכיון דלא מחייב אלא צבור ברשותו אין לו לדורשו כמו ששמואל אין דורשו משום דכלל מקום שימחייב בהכל
מתחייב בחבטה: חמור דבור לר' יהודה ב'. והא דלא קאמר נמי גס לרבי דברים הגול קמא לקמן (דף טז.) דלא חשיב אלא
הק דדמו * דהוה בעלי חיים הקשה הר"ר משה מפונטימ"א ואימא דחמור אתא למעט שטרות ואור"י דלמאן דלא דאין דינא דגרמי
אפי' הוא עצמו פטור ולמאן דלאין דינא דגרמי נמי לא מחייב אלא מדרבנן דמוכח (א) צפרק הכונס (לקמן דף סג.) דמיבעיא ליה
אי עשו תקנת נגול במסור או לא ואי דינא דגרמי דלוריימא למה לא עשו תקנת נגול במסור כמו בנגול: שיה דאבידה לרבי
הב"א קשיא. וא"ת לגופיה אנטריך למהו פרט וכלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואחריו כל מיני דשור וחמור ושלמה אנטריך
כל חד וחד למילתיה כדריש צפ' אלו מציאות (ב"מ דף סג.) ואי לא שיה דמיתר הוה משיירי חד מינייהו לפרט וכלל ולא הוה
דרשינן ביה מידי וי"ל דכלל מקום שיש פרט וכלל רגיל רצונו שמואל יתן טעם למה לי לפרט כיון דאתרבי כל מיני ומפרש השמא
יש דברים שאל היה מתרבי מהכלל אם לא שקדמו פרט להיות כלל מוסף על הפרט ואחריו כל מיני דשור וחמור ושלמה אנטריך
דמתצידה קמא הוה שמעטן שפיר כל אבידה כאלו יש פרט וכלל שאין למעט שום אבידה מצנין אכ או מק"ו או צשום ענין וא"כ
כאן פרט כדי שלא למעט מן הכלל שום דבר על ידי שום דין א"כ לכל אבידה כתיב והוה לכל רביא לרבות כל אבידה כאלו
יש פרט וכלל אף על גב דדרשינן מיניה צע"ז (דף טו:) לרבות המומר מכל מקום איכא למדרש נמי כל אבידה דאתרוייהו
קאי רביא אאבידה ואלמין ומריצין כל אבידה דכל אחד ולכאמרי: